

mi sběru těžko zjistitelných. Naproti tomu jarní náplavy mají sice svou cenu pro faunistiku, avšak, jak již bylo uvedeno, nepodávají úplný obraz entomofauny stanoviště.

Jako zvláštní případ náplavu bych chtěl uvést náplavy jezero a mořské. Sam jsem se s tímto případem setkal v červnu 1964 u Černého moře v Bulharsku u Nesebaru. Zde došlo po prudké bouři s průtrží mračen zřejmě jednak ke splavení hmyzu z pobřeží do moře rozvodněnými potoky, jednak k zanesení větrem u druhů létajících. Jednostranný příboj pak vyvrhoval tento hmyz ještě živý na plochý břeh zátoky spolu se zbytky rostlin, mořských řas apod. Byla zde i řada druhů, které se mi přes usilovné hledání nepodařilo za celých 14 dní pobytu jinak najít. Že tento případ nebyl ojedinělý, dosvědčovaly hromádky již rozpadlého hmyzu na suchém písku. Podobný případ mohl by nastat i u našich přehrad a jezer. Protože řada entomologů do takových míst jezdí, upozorňuji i na tuto méně známou možnost náplavu.

BEMERKUNGEN ZUM KÄFERSAMMELN IN ANSCHWEMMUNGEN

Der Autor befasst sich mit der Methodik des Käfersammelns in Flussanschwemmungen und erklärt, warum die Ergebnisse im Frühjahr einen artenarmen Charakter im Vergleich mit denselben in Sommeranschwemmungen aufweisen. Am Beispiel eines Resultates einer grossen Frühjahrsausbeute in einer Flussanschwemmung in Mittelböhmen wird eine Liste der festgestellten Arten der Familie Curculionidae angeführt. - Ferner erwähnt der Autor einen interessanten Fall einer Anschwemmung nach einem Gewitter auf der Küste des Schwarzen Meeres bei Nesebar in Bulgarien und macht auf die Möglichkeit ähnlicher Anschwemmungen in natürlichen sowie künstlichen Seen bei uns aufmerksam.

K VÝSKYTU VÁŽEK (ODONATA) V ČSSR

Jan D v o ř á k

V tomto příspěvku uvedu některé nové údaje o výskytu čtyř druhů vážek, zřídka nacházených na území ČSSR.

Somatochlora alpestris (Selys), druh boreoalpinní, tyrfobiont. 18.VIII.1957 - Vysoké Tatry, rašelinná tůňka u Štrbského plesa

v nadmořské výšce okolo 1350 m n.m., 1 nymfa, leg. Dvořák. 17. VI. 1961 - Jeseníky, šlenky v rašeliništi asi v polovině cesty z Červenohorského sedla na Praděd v nadmořské výšce okolo 1100 m, velké množství nymf, leg. Dvořák.

Na území Čech byl tento druh zjištěn na několika rašeliništích v západní oblasti Krušných hor (Schöttner 1939, 1942) a v okolí rašelinných tůňek podhorského a horského pásma Krkonoš (Obenberger 1952). Z Moravy je mi znám pouze jediný údaj o řídkém výskytu S. alpestris v oblasti Pradědu v Jeseníkách z roku 1858 (Kolenati 1859), citovaný v pracích dalších autorů, zabývajících se faunou vážek na Moravě (Schubert 1930, Perutík 1955). Perutík, který v citované práci shrnuje dosavadní výsledky odonatologického výzkumu Moravy, další nález neuvádí a vyslovuje domněnku, že druh S. alpestris byl z Jeseníků vytlačen některou jinou formou vážek. Na Slovensku byl tento druh dosud zjištěn pouze ve Vysokých Tatrách (Fudakowski 1930, Schmidt 1930, Schiemenz 1953, Trpiš 1965). Můj nález jediného kusu nymfy S. alpestris z roku 1957 v rašelinné tůňce u Štrbského plesa je dalším nálezem tohoto druhu ve Vysokých Tatrách; na více z něj usuzovat nelze. Zajímavější je však opět zjištění tohoto druhu v Jeseníkách. Jak jsem již uvedl výše, naposledy byl tento druh zde nalezen v roce 1858. Od té doby se věnovali značně systematickému studiu fauny vážek Jeseníků další autoři (Schubert 1930, 1933, Teyrovský 1949, 1950a, b, 1951, Teyrovský-Perutík 1958), kteří však výskyt druhu S. alpestris znovu nepotvrdili. Proto vznikla domněnka o jeho vytlačení některou jinou formou, jako tomu bylo v případě druhu Leucorrhinia albifrons (Burm.) (Teyrovský 1949). Zmíněné šlenky však obsahovaly velké množství nymf S. alpestris různých velikostí skupin, odpovídajících stáří nymf jeden, dva a tři roky, za předpokladu tříletého vývoje (Schiemenz 1953). Kromě tohoto druhu byl v šlenkách velice hojně nalezen ještě nymfy druhu Leucorrhinia dubia (v. d. Lind.), též boreoalpinní tyrfobiontní formy vážek. Počet nymf L. dubia převažoval nad počtem nymf S. alpestris zhruba o 40-60%. Kromě těchto dvou druhů byly šlenky nehojně oživeny pouze drobnější faunou (Heteroptera, Trichoptera, Coleoptera-larvy i imága, Chironomidae). Je tedy možnost potravní konkurence obou těchto druhů vážek v nymfálním stadiu, která by v případě nedostatku ostatní potravy mohla vést k vytlačování jednoho druhu druhým. Vzhledem k stoupající hojnosti druhu L. dubia (Teyrov-

ský 1949) a značné pohybové i potravní aktivita jeho nymf by byl decimován spíše druh S. alpestris, jehož nymfy v chovech v laboratoři prokazovaly menší aktivitu. Není proto vyloučeno vymizení S. alpestris z některých lokalit tímto způsobem. O vztazích mezi imagy obou druhů nelze zatím usoudit nic. Avšak vzhledem k tomu, že Kolenatiho nález S. alpestris z roku 1858 pocházel přibližně ze stejné oblasti jako můj, domnívám se, že tento druh není zatím na výrazném ústupu z oblasti Jeseníků. Nepodařilo se pouze zachytit jeho imaga, zdržující se na odlehlých drobných rašelinných vodách nebo zalétající do nepřístupných míst. Sám jsem žádná imaga tohoto druhu v místě nálezu nymf nepozoroval (doba imag od počátku června do poloviny září); získal jsem je pouze chovem nymf v laboratoři pro kontrolu jejich determinace.

V dodatku uvádím další naleziště tří druhů vážek, o jejichž rozšíření na území ČSSR jsou zatím nedostatečné údaje.

Epitheca bimaculata (Charp.), druh eurasijský. 14.V.1960-Lednice na Moravě, rybník v zámeckém parku, 1 čerstvá exuvie, leg. J.Žďárek. Tento druh byl několikrát zjištěn v Čechách ve středním Polabí (Zelený 1960), z Moravy je znám dosud jediný nález z roku 1925 z okolí Přerova (Hudeček 1930). V okolí Lednice přes intenzivní průzkum (Perutík 1955) dosud zjištěn nebyl. Zda-li byl tento druh nalezen na Slovensku, nepodařilo se mi zjistit.

Sympetrum fonscolombei (Selys), druh mediterránní. 10.VII.1957-Lednice na Moravě, rybník Nešyt, 1 ♀ imago, leg. Dvořák. Výskyt tohoto druhu v Čechách je problematický (Krajčí 1892), na Moravě dosud zjištěn nebyl. Častější nálezy pocházejí ze Slovenska (Trpiš 1957).

Libellula fulva (Müll.), 22.IX.1961 - tůň jižně od Budkovic (okres Michalovce), východní Slovensko, 1 nymfa, leg. Dvořák. U nás velice vzácný druh, nalezený v jediném kuse roku 1913 v okolí Olomouce (Hudeček 1930).

ÜBER DAS VORKOMMEN DER LIBELLEN (ODONATA) IN DER ČSSR

Der Autor bestätigt wiederholt das Vorkommen der Art Soma-tochlora alpestris (Selys) im Gesenke (1961, in der Nähe des Altvaters, 1100 m ü.M.) und in der Hohen Tatra (1957, Štrba-See, 1350 m ü.M.). Im Gesenke wurden in Torftümpeln des Torflagers Nymphen von S. alpestris (Selys) zusammen mit Nymphen der Art

Schubert K., 1930: Die Libellen und Geradflügler des Moosebruches (Altwatergebirge). Zeitschr.f.wiss.Insectenbiol., 25: 183-189. Schubert K., 1933: Beiträge zur Kenntnis der Tierwelt des Moosebruches im Altwatergebirge. Zeitschr.f. Morphol.u.Ökol.d.Tiere, 27: 325-372. Teyrovský V., 1949: O vážkách Rejvízu. Příroved.sborník Ostravského kraje, 10: 368-395. Teyrovský V., 1950a: Předběžná zpráva o výzkumu vážek na Ostravsku a v oblasti Jeseníků a podhůří v r. 1950. Igid., 11: 277-279. Teyrovský V., 1950b: Předběžný přehled hlavních výsledků výzkumů fauny vážek a vodních ploštic na Ostravsku a v oblasti Jeseníků (srpen, září a říjen 1950). Ibid, 11: 387-389. Teyrovský V., 1951: Předběžná zpráva o nejvýznačnějších výsledcích průzkumu fauny vodního hmyzu (Heteroptera, Odonata) ve Slezsku v červnu a červenci 1951. Ibid., 12: 419-420. Teyrovský V., R. Perutík, 1958: Další příspěvek k poznání vážek Rejvízu. Ibid., 19: 272-278. Trpiš M., 1957: Predbežný prehľad vážok (Odonata) Žitného ostrova. Biológia, 12: 433-449. Trpiš M., 1965: Poznatky o vážkách (Odonata) Tatranského národného parku. Sborník prác o Tatranskom národnom parku, 8: 71-81. Zelený J., 1960: Příspěvek k poznání vážek (Odonata) v ČSR. Časopis Čs.spol.entomol., 57: 97-111.

PRÍSPEVOK K POZNANIU FAUNY COLEOPTER JURSKÉHO ŠÚRU

Ján Klei n e r t

V rokoch 1960-1964 som zbieral v Jurskom Šúri pri Bratislave chrobáky (Coleoptera). Medzi zozbieraným materiálom som zistil niekoľko druhov, ktoré Korbel (1951) vo svojej práci neuvádava. Jedná sa o tieto druhy:

Cymindis axillaris F., nájdený na brehu odvodňovacieho kanála pod kamením (11.X.1963).

Leucoparyphus silphoides L. zosmýkaný z porastu ostrice (Carex sp.) na vlhkej lúke pri jelšovom lese (19.VIII.1964).

Diaclina testudinea Pillar. nájdený pod korcú trüchnatejúšeho brestového pňa (Ulmus laevis) medzi mycéliami húb (30.III.1964).

Orthopleura sanguinicollis F. nájdený na suchom, kory zbavenom kmeni duba (Quercus robur) za slnečného, veľmi teplého po-